

CIVTADANIA

SETMANARI D'ESQUERRES

El diumenge la
vella filarria,
però no n'és dia.

A. Rovira i Virgili

ANY I

La Bisbal, 2 de Març de 1933

NUM. 46

EDITORIAL

MES DEL PROBLEMA ESCOLAR

L'editorial que publicarem en el número del dia 16 del mes darrer referent al problema escolar en la nostra població, tingué la virtut d'ésser amplemment discutit i comentat. Cal alegrar-se que un afer d'aquesta naturalesa s'hagi atret l'atenció de tothom, i solament per haver contribuït a fer extensiu aquest interès, podríem restar satisfets.

En aquell article deïem que tornariem a parlar d'aquest problema, i avui, una vegada la Comissió de Cultura ha presentat un dictàmen al nostre Consistori, dictàmen que ha coincidit gairebé en absolut a lo que nosaltres sustentarem, lo qual ha provat lo ben fonamentades de les nostres raons, reprenem la nostra tasca informativa i d'orientació, posant el nostre esforç, únicament, al servei de l'interès col·lectiu de La Bisbal.

Diem que la Comissió de Cultura està gairebé en absolut de la mateixa opinió nostra, quan podríem afirmar que sustenta totalment el mateix criteri que nosaltres. Totes les solucions que proposava en el dictàmen presentat, eren exactament iguals que les del nostre primer article, i únicament deixà en suspens l'opinar determinant el lloc d'emplaçar-se els nous locals, opinió, però, que deixà en blanc, no pas perquè no tingui una orientació determinada.

Hem procurat parlar amb alguns dels components d'aquesta Comissió i tots ells han coincidit en que és millor anar a una total unificació, aprofitant l'espai que ocupa l'horta propietat del Sr. Ramió. Un d'ells, persona de la màxima solvència en el camp cultural bisbalenc, ens ha manifestat que s'havia parlat en principi, de construir aquest nou edifici al costat de l'Escorxador, lo qual fou fàcilment rebutjat pels perills imminents que representa pels infants el tenir d'atravesar un lloc de tant de tràfic com és la carretera, apart de que es trobaria col·locat en un extrem de la població. També ens ha comunicat que ell creia que en cas de sortir inconvenients per a centralitzar-ho totalment podria habilitar-se l'horta de can Salamó del carrer dels Tarongers, lloc centre de la ciutat i d'un trànsit de vehicles nul. Aixó —ens ha continuat afirmant— sempre que no fos possible unificar-les, puix que apart dels inconvenients que nosaltres ja hem fet ressaltar, ens n'ha observat d'altres, un d'ells de caràcter tècnic, i que és la dificultat que representaria pel director el tenir d'atendre degudament unes escoles separades.

Nosaltres ens alegrem que el nostre criteri sigui, segons tot ens fa creure, el que difinitivament s'imposi, no pas per presunció, sinó perquè, i és molt natural, creiem que en les circumstàncies actuals, és el més apropiat.

Fora llastimós, i nosaltres no ho calleriem pas, que a l'hora de donar una solució justa al problema escolar bisbalenc, interessos particulars o opinions interessades, de tot lo qual sabem que n'existeix, fossin prou per a decidir-la o bé evadir-la. Tant els senyors que componen la Comissió de Cultura com el nostre Ajuntament ens mereixen la nostra confiança i, per lo tant, creiem que l'acord que recaigui en difinitiva serà el que millor interessi a La Bisbal i als infants de casa nostra.

Es francament de doldre, però, que s'hagi fet possible que els habitants del districte segons podessin fer-se la il·lusió ben justament, de veure construir un grup escolar prop de on viuen. És de doldre puix que pot semblar-los-hi que s'estableixen diferències entre l'un i l'altre districte, quan per damunt de tot hi deu haver-hi l'interès de la població, i aquesta vegada més que cap altra, tractant-se del ciutadans de demà, els quals poden fer de La Bisbal, una ciutat modèlica dintre les seves modestes possibilitats. Comprenem l'esforç que significa desplaçar els infants des dels barris extrems i, per aixó, ens permetem proposar al nostre Consistori que en compensació al tort que moralment ells poden creure que s'els hi ha fet, i l'Ajuntament és qui té la màxima obligació d'esvair-lo per haver contribuït inconscientment a la formació d'un estat d'opinió equivocat, que es vagi a la creació d'una cantina escolar, al menys pels dies en que el fred sigui massa entens, el qual representa una molèstia i un perill pels infants que tenen de fer llargues caminades. Així, amb dos viatges, un al matí i un altre al vespre, podria assistir als col·legis amb el mínim possible de molèsties.

En difinitiva és l'Ajuntament qui té la paraula i no dubtem que sabrà posar-se a l'alçada a que li obliga el respecte i l'estima que ens han de merèixer tots els infants bisbalencs.

Laïcisme

La discussió del projecte de Congregacions religioses ha portat com a conseqüència immediata el floreixement de l'anarquisme de dreta, que pel que sembla vol superar de bon tros els esgarrips de l'esquerra.

Gil Robles, un dels caps més visibles d'aquest anarquisme dretà, ha llençat el consell de desobediència a la llei de Congregacions religioses, com anteriorment, després de l'aprobació de la Reforma Agrària, escridassava perquè els propietaris deixessin de sembrar, d'acord amb l'esperit pur de l'anarquisme. De Gil Robles a Durruti no hi ha ni un pèl de diferència. Gil Robles representa l'anarquisme dels homes ensotanats; Durruti, l'anarquisme verbalista que encèn el cap dels obrers de bona fe per tal de viure a les seves costelles. A Villa Cisneros hi manca gent així.

El catolicisme intransigent no vol admetre que la llei reguli la seva actuació. Per aixó parlen de sectarisme. De sectarisme antireligiós quan les escoles catòliques, a còpia d'obra sectària, han malmès milers d'intel·ligències que esdevenen agarrotades pels perjudicis infiltrats a l'escola en el temps que el cervell assimila qualsevol vereno. Cal acabar amb l'omnipotència catòlica. Cal regular la seva existència. I el projecte de Congregacions religioses és la llei necessària, massa tímida, massa considerada, si tenim present com són aquesta gent que per tot remei recepten oracions i parenostres.

Sols s'ha dissolt una ordre religiosa; els Jesuïtes. És que ja no se'n té de dissoldre cap més? És que no n'hi hauria suficients amb els clergues pagats pel culte i l'ordre femenina que té cura dels malalts? Sols amb una actitud enèrgica i implacable s'arribarà a la laïcització absoluta que és en difinitiva, el que espera el poble espanyol.

Cal tallar amb exemplaritat els exhàbruptes de les autoritats eclesiàstiques. És de doldre que el bisbe Irurita encara pugui «protestar» de l'intromissió del Poder Civil en les coses que pertanyen a l'església, tot declarant «que no estan disposats, els catòlics, a acatar les lleis que dicti el govern de la República». Aixó, en català, té un nom gràfic que no gosem escriure per respecte

als nostres lectors i és una petita mostra de l'esperit insà dels mandataris catòlics.

He llegit que el Papa, en l'acte de canonització del Sant Pignatelli, que fou jesuïta a Espanya, també s'havia permès denunciar el sectarisme espanyol, a les «sectes sinistres i tenebroses», com ell ens titlla, i segurament per tal d'arrodonir la seva xerrameca, aquest parlament havia acabat amb una profecia tan negra com les sotanes dels clergues i com els cors que beteguen sota d'elles: Espanya—va dir el Sant Pare—ha tingut un passat trist, té un present trist i li espera un esdevenidor ple d'amenaçes. En referir-se al passat trist d'Espanya, el Papa devia recordar els temps criminals de l'Inquisició, en els quals la tristesa era dels espanyols decents i l'alegria—trista i brutal alegria—era de les potestats religioses. En referir-se a la tristesa del present, evocava la tristesa de l'omnipotència catòlica que d'ençà del 14 d'abril de 1931 ha vist que se li posaven els peus a rotllo i se li treien justament els privilegis inhumans de que gaudia. Però, i en parlar de l'esdevenidor, que pensava el Sant Pare? Quina és la calamitat que ell preveu per Espanya?

Jo he llegit en un periòdic que el Papa havia enviat un telegrama a monsenyor Galeazzi, telegrama que aquest Sr havia llegit en ocasió de la seva visita a l'aeroport *Brunetta*, de Orbetello, Itàlia, el qual deïa així: «En ocasió de la visita de Vostra Il·lustríssima a l'escola d'aviació de Orbetello, l'August Pontífex concedeix la seva benedicció al comandant, als oficials i a tots els alumnes, per les seves grans fadigues i nobles propòsits. Si tenim en compte que l'esmentat aeroport *Brunetta* és el camp d'aviació dels aparells de bombardeig italians, podríem arribar a la conclusió que el Papa s'hagués fet seus els «nobles propòsits» dels avions de bombardeig, amb els quals podria organitzar una *Razzia* sobre Espanya. Seria la guerra dels cavallers creuats, dels que fan Carnaval tot l'any; dels que prediquen humilitat i tenen palaus d'ensornni i joies sumptuoses mentres el món hi ha qui es mort de gana; dels que diuen que el treball és una virtut i ells mai han aju pit l'esquena ni suat una camisa; dels que en la cerimònia nupcial fan un sagrament de la fidelitat conjugal i després fan de galls de sacristia i omplen moltes cases de dolor; fóra la guerra dels representants de